

Των ΝΙΚΟΥ ΒΕΤΤΑ, Γενικού Διευθυντή Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών – IOBE και Καθηγήτη Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Ερευνητικής Συνεργάτιδας – IOBE

Πόσο ανοικτή είναι η ελληνική οικονομία;

Η ενίσχυση της εξωστρέφειας επιδρά αναμφίβολα θετικά στον ρυθμό μεγέθυνσης μιας οικονομίας

Υπάρχει γενικά μια ισχυρή θετική σχέση ανάμεσα στον βαθμό εξωστρέφειας μιας οικονομίας, ιδίως όταν είναι σχετικά μικρού μεγέθους, και στον ρυθμό της οικονομικής της μεγέθυνσης, καθώς το εμπόριο αποτελεί το βασικό μέσο διάδοσης νέων προϊόντων και τεχνολογιών. Αντίθετα, σε μια εσωστρεφή οικονομία, υπάρχει γενικά χαμηλότερο επίπεδο καινοτομίας.

Το περιβάλλον της Ευρωζώνης ενθαρρύνει την εξωστρέφεια

Από τα πρώτα χρόνια της δημιουργίας της Ευρωζώνης, παρατηρήθηκε προοδευτική αύξηση της εξωστρέφειας των οικονομιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα, ο μέσος βαθμός εξωστρέφειας, οριζόμενος ως το άθροισμα των εξαγωγών και εισαγωγών ως ποσοστό του ΑΕΠ, της ΕΕ, παρουσίασε σημαντική αυξητική τάση, η οποία ανακόπηκε μόνο προσωρινά από τη χρηματοοικονομική κρίση το 2007-2008 και την πανδημία το 2020, φτάνοντας το 2022 το ιστορικό ρεκόρ του 103% του ΑΕΠ.

Παρόμοια ήταν και η δυναμική του βαθμού εξωστρέφειας της εγχώριας οικονομίας, η οποία, αν και παραδοσιακά ήταν συγκριτικά περισσότερο «κλειστή», μετά την ελληνική κρίση χρέους του 2009, άρχισε να μειώνει σταδιακά την απόκλιση της από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, φτάνοντας επίσης το ιστορικό ρεκόρ του 82% το 2022.

Αν ο βασικός μοχλός ανάπτυξης τα επόμενα έτη είναι οι επενδύσεις που οδηγούν σε εξωστρέφεια, τότε η χώρα θα αποκτήσει πρόσβαση σε νέα τεχνογνωσία και οι παραγωγοί σε μεγαλύτερες αγορές

Ενώ η ενίσχυση της εξωστρέφειας επιδρά αναμφίβολα θετικά στον ρυθμό μεγέθυνσης μιας οικονομίας, όταν αυτή συνοδεύεται με διερευνόμενα εξωτερικά ελλείμματα, τότε ενδέχεται να καταστήσει την εγχώρια οικονομία ευάλωτη σε εξωτερικούς κραδασμούς, ιδιαίτερα όταν αυτή συμμετέχει σε μια νομισματική ένωση, και επομένως δεν μπορεί να ελέγξει την ισοτιμία του νομίσματός της. Ειδικότερα, στην περίπτωση της Ελλάδας, όπου οι εισαγωγές παρουσιάζουν υψηλή ελαστικότητα ως προς την κατανάλωση και η τελευταία αντιπροσωπεύει μεγάλο μέρος του εγχώριου προϊόντος, η ενίσχυση του ρυθμού μεγέθυνσης της εγχώριας οικονομίας επιφέρει την αύξηση της εξωστρέφειας, αλλά ταυτόχρονα και την επιδείνωση του ελλείματος του εξωτερικού ισοζυγίου. Ωστόσο, η μεγάλη αύξηση της εξωστρέφειας που παρατηρείται τα τελευταία δύο χρόνια, έχει οδηγήσει σε μικρότερα ελλείμματα συγκριτικά με τον μικρότερο βαθμό εξωστρέφειας και τα μεγαλύτερα εξωτερικά ελλείμματα που παρατηρήθηκαν το 2007-2008.

Η σημασία των ενδιάμεσων αγαθών

Σημαντικό, επίσης, ως προς τη συμβολή της αύξησης του όγκου των εμπορικών συναλλαγών στην ανάπτυξη, θεωρείται το «μείγμα» των εισαγωγών αγαθών, όσο αφορά τα μερίδια των καταναλωτικών, κεφαλαιουχικών και ενδιάμεσων αγαθών στις συνολικές εισαγωγές.

Για παράδειγμα, ένα υψηλό μερίδιο ενδιάμεσων αγαθών, όπως στην περίπτωση της Ελλάδας (η αξία των ενδιάμεσων αγαθών αποτελούσε το 70% της συνολικής αξίας των εισαγωγών προϊόντων το 2022), ενδέχεται να έχει θετική επίδραση στη μεσοπρόθεσμη ανάπτυξη, καθώς το διεθνές εμπόριο οδηγεί σε πιο αποτελεσματική χρήση των εγχώριων πόρων, μέσω της εισαγωγής αγαθών και υπηρεσιών, που διαφορετικά είναι πολύ δαπανηρά για να παραχθούν στη χώρα.

Από την άλλη πλευρά, η ενίσχυση των ενδιάμεσων αγαθών καταδεικνύει την αυξανόμενη εξάρτηση της εγχώριας παραγωγικής διαδικασίας από εισαγόμενα αγαθά, γεγονός που αποδείχθηκε ιδιαίτερα επιζήμιο για την ελληνική οικονομία κατά το προηγούμενο έτος, καθώς ο «εισαγόμενος» πληθωρισμός αύξησε σημαντικά το λειτουργικό κόστος των επιχειρήσεων. Συνολικά, το πρόσημο της επίδρασης της αυξανόμενης εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας στον ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης είναι θετικό. Όμως, το μέγεθος της τελικής επίδρασης θα εξαρτηθεί από το εγχώριο μείγμα οικονομικής ανάπτυξης.

Έτσι, αν ο βασικός μοχλός ανάπτυξης για τα επόμενα έτη είναι οι επενδύσεις, υπερτερώντας της αύξησης της κατανάλωσης, και ιδιαίτερα οι επενδύσεις σε τομείς που υποστηρίζουν άμεσα τις αναπτυξιακές προοπτικές μέσω καινοτομίας ή εξωστρέφειας, τότε μέσω των εμπορικών σχέσεων, η χώρα μας θα έχει αυξανόμενη πρόσβαση σε τεχνογνωσία των εμπορικών της εταιρών, καθώς και οι παραγωγοί θα έχουν πρόσβαση σε μεγαλύτερες αγορές από τις οποίες θα μπορούν να αποκομίσουν και υψηλότερη αξία.

Your 360° accelerator for sustainable business

- Digital Accounting
- Real-Time Financial Reporting
- Premium Consulting Services
- Website Development
- IT Support

info@quantum.gr • +30 211 210 4050

Perikleous 30-32, Syntagma - Athens